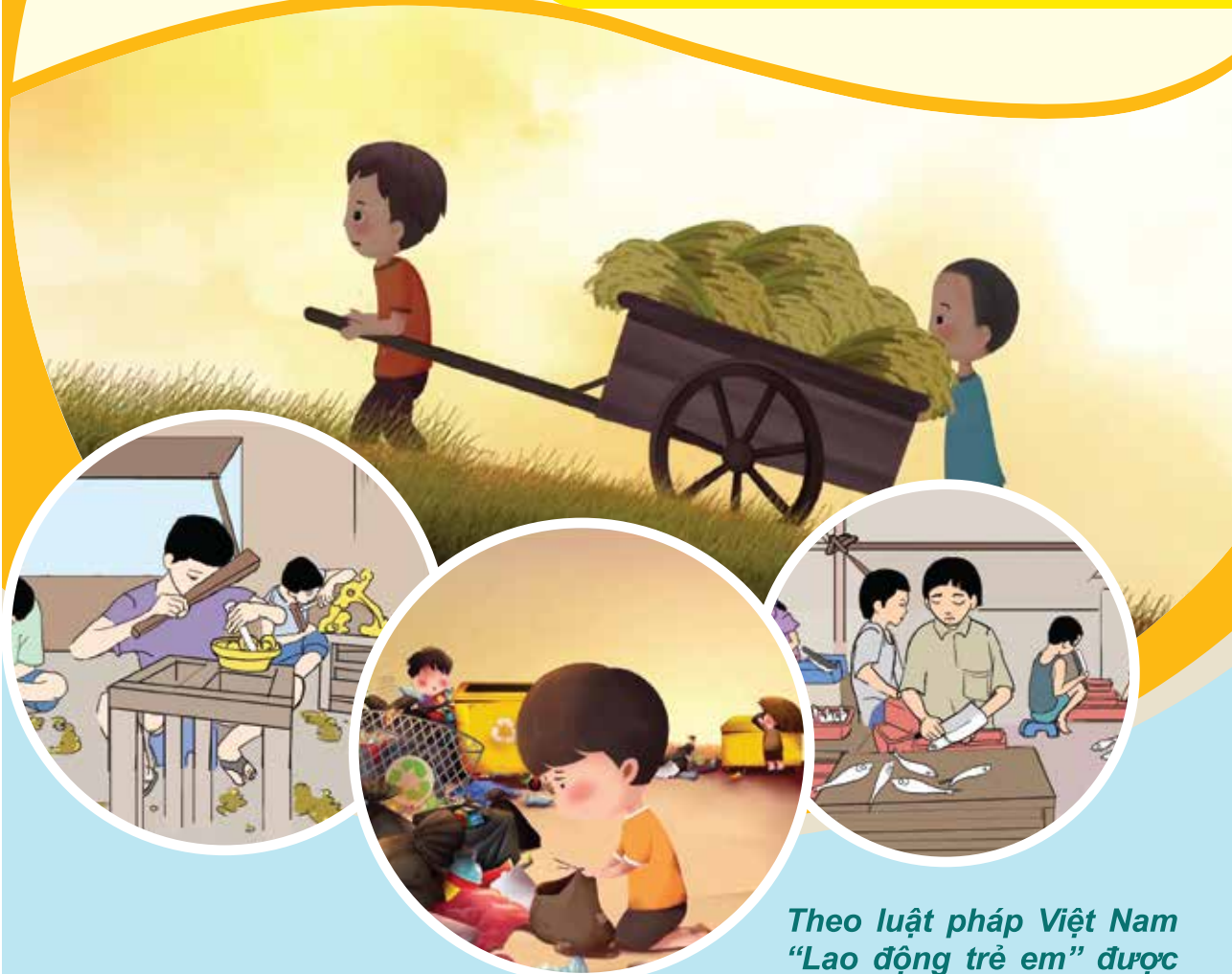

Gọi ngay **TỔNG ĐÀI QUỐC GIA BẢO VỆ TRẺ EM 111**
khi thấy trẻ em bị bóc lột sức lao động
hoặc bị xâm hại dưới mọi hình thức

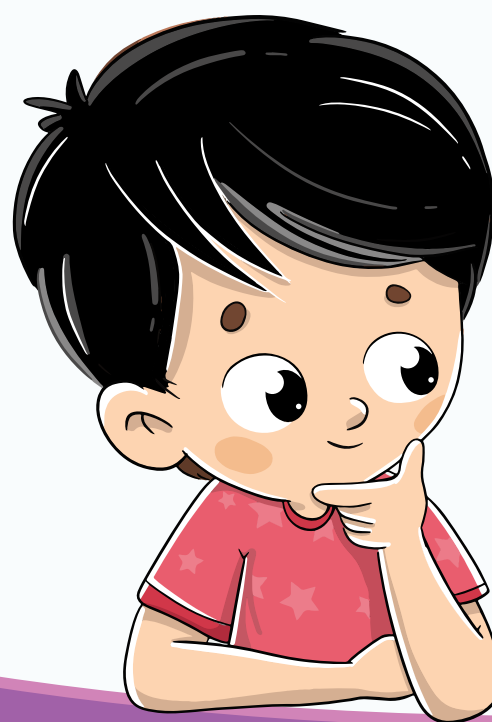
PHÁP LUẬT

NGHIÊM CẤM

BÓC LỘT SỨC LAO ĐỘNG TRẺ EM

Theo luật pháp Việt Nam
“Lao động trẻ em” được
hiểu là trẻ em và người
chưa thành niên làm các
công việc trái quy định
pháp luật về lao động, cản
trở hoặc tác động tiêu
cực đến sự phát triển thể
chất, trí tuệ, nhân cách
của trẻ em.

BẠN BIẾT GÌ VỀ LAO ĐỘNG TRẺ EM

Bản quyền © Tổ chức Lao động Quốc tế [2020]

Xuất bản lần đầu tháng 7 năm 2020

Tái bản lần 3 (có sửa đổi) tháng 6 năm 2022

Đây là ấn phẩm truy cập mở được phân phối theo Giấy phép Quốc tế Creative Commons Attribution 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Người dùng có thể sử dụng lại, chia sẻ, điều chỉnh và viết lại dựa trên tác phẩm gốc, theo chi tiết trong Giấy phép. ILO phải được ghi nhận là chủ sở hữu của tác phẩm gốc. Người dùng không được phép sử dụng biểu tượng của ILO trong công việc của mình.

Trích dẫn – Ấn phẩm này cần được trích dẫn như sau: *Bạn biết gì về lao động trẻ em*, Tổ chức Lao động Quốc tế, 2022.

Bản dịch – Bản dịch của ấn phẩm này cần bổ sung tuyên bố miễn trừ trách nhiệm sau đây: *Bản dịch này không phải là bản dịch của Văn phòng Lao động Quốc tế (ILO) và không được coi là bản dịch chính thức của ILO. ILO không chịu trách nhiệm về tính chính xác của bản dịch này.*

Bản điều chỉnh phù hợp với điều kiện địa phương – Bản điều chỉnh của ấn phẩm này cần bổ sung tuyên bố miễn trừ trách nhiệm sau đây: *Đây là bản điều chỉnh của tác phẩm gốc của Văn phòng Lao động Quốc tế (ILO). Trách nhiệm đối với các quan điểm và ý kiến được thể hiện trong bản điều chỉnh chỉ thuộc về (các) tác giả của bản điều chỉnh và không được ILO phê chuẩn.*

Các câu hỏi về quyền và cấp phép xin gửi về Nhà xuất bản ILO (Quyền và Cấp phép), CH-1211 Geneva 22, Thụy Sĩ hoặc qua email rights@ilo.org.

Bạn biết gì về lao động trẻ em, Tổ chức Lao động Quốc tế, 2022.

ISBN: 9789220325902 (Print), 9789220325896 (Web PDF)

Các quy định áp dụng đối với các ấn phẩm của ILO phù hợp với nguyên tắc của Liên Hợp Quốc, và cách trình bày tài liệu trong ấn phẩm không thể hiện quan điểm của ILO về tình trạng pháp lý của bất cứ quốc gia, khu vực, vùng lãnh thổ hoặc chính quyền hoặc vùng phân định biên giới nào.

Các ý kiến đưa ra trong các bài báo, nghiên cứu, và các tài liệu khác có tên tác giả thuộc trách nhiệm của các tác giả, và ILO không chứng thực cho những ý kiến được đưa ra trong ấn phẩm.

Việc viện dẫn tên công ty, sản phẩm hoặc quy trình thương mại không đồng nghĩa với việc ILO chứng thực các công ty, sản phẩm hoặc quy trình thương mại đó, và việc không được nhắc đến trong ấn phẩm không có nghĩa là ILO không ủng hộ công ty, sản phẩm hoặc quy trình thương mại đó.

Truy cập trang web www.ilo.org/publns để có thông tin về các ấn phẩm và sản phẩm số của ILO. www.ilo.org/publns.

Sản phẩm này được thực hiện từ nguồn hỗ trợ Bộ Lao động Hoa Kỳ tài trợ theo Thỏa thuận Hợp tác số IL-26682-14-75-K-11. Một trăm phần trăm tổng chi phí Dự án do chính phủ Hoa Kỳ tài trợ với tổng số tiền là 10 triệu đô la. Tài liệu này không nhất thiết phản ánh quan điểm hay các chính sách của Bộ Lao động Hoa Kỳ, cũng như việc đề cập đến thương hiệu, sản phẩm thương mại hay tổ chức nào không có nghĩa bao hàm sự chứng thực của Chính phủ Hoa Kỳ.

In tại Việt Nam

MỤC LỤC

Lời nói đầu	1
Định nghĩa về trẻ em và Người chưa thành niên	2
Khái niệm về Quyền trẻ em và các nhóm Quyền trẻ em	3
Định nghĩa về Lao động trẻ em của Tổ chức lao động quốc tế (ILO)	4
Khái niệm về lao động trẻ em của Việt Nam	5
Tình hình lao động trẻ em ở Việt Nam	5
Những hình thức lao động trẻ em hay gặp	6
Tại sao bạn dễ trở thành lao động trẻ em?	6
Hậu quả của lao động trẻ em	7
Trẻ em có được phép lao động không?	8
Những công việc trẻ em được phép làm theo quy định của pháp luật Việt Nam . . .	9
Ví dụ về những công việc trẻ em được phép làm theo quy định của pháp luật Việt Nam . .	10
Cần làm gì khi bạn phải tham gia lao động kiếm sống?	11
Các tiêu chí nhận biết lao động trẻ em	12
Ví dụ về một số công việc nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm đối với trẻ em	15
Ví dụ về một số công việc và nơi làm việc trẻ em không được tham gia lao động . . .	16
Những hiểu biết và nhận thức sai về lao động trẻ em	17
Thực hành nhận biết lao động trẻ em qua các tình huống cụ thể	18
Cách tìm hiểu thông tin khi muốn học nghề và tìm việc làm	25
Một số nguyên tắc di cư an toàn khi đi lao động kiếm sống xa nhà	25
Chúng ta cần làm gì để xóa bỏ tình trạng lao động trẻ em?	26

BẠN THÂN MẾN!

Mọi trẻ em khi được sinh ra đời, bất kể dân tộc, giới tính, tôn giáo, ngôn ngữ, khả năng hay bất kỳ tình trạng nào khác đều có quyền được sống, lớn lên một cách lành mạnh và an toàn.

BẠN BIẾT KHÔNG?

Lao động trẻ em đang diễn ra phổ biến ở khắp mọi nơi trên thế giới. Tình trạng này đã làm cho nhiều bạn của chúng ta phải bỏ học, có những bạn bị thương tật do tai nạn khi lao động hoặc hậu quả của làm việc quá sức. Một số bạn khác có thể bị đánh đập, bị xâm hại tình dục gây tổn thương tinh thần và ảnh hưởng đến tâm lý suốt đời. Việc mất cơ hội học tập, không được đào tạo nghề phù hợp với khả năng và sức khỏe yếu kém sẽ làm cho các bạn không có được việc làm tốt khi trưởng thành, làm mất đi tương lai tươi sáng của các bạn.

“BẠN BIẾT GÌ VỀ LAO ĐỘNG TRẺ EM”

Là cuốn sách giúp các em dưới 18 tuổi tìm hiểu, học tập và tích cực tham gia vào các hoạt động phòng ngừa, xóa bỏ tình trạng lao động trẻ em đang diễn ra trên đất nước ta. Hy vọng rằng cuốn sách này sẽ đem lại nhiều điều bổ ích cho các em và những ai quan tâm đến vấn đề lao động trẻ em.

“BẠN BIẾT GÌ VỀ LAO ĐỘNG TRẺ EM”

Được xây dựng bởi “Dự án Hỗ trợ kỹ thuật nâng cao năng lực quốc gia phòng ngừa và giảm thiểu lao động trẻ em” do tổ chức Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) và Cục trẻ em, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội cùng hợp tác thực hiện với sự hỗ trợ của Bộ lao động Hoa Kỳ.

Để biết thêm thông tin, hãy liên hệ:
Cục trẻ em, Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội
Số 35 Trần Phú, Quận Ba Đình, TP. Hà Nội
Điện thoại: (84-4) 237 475 625;
Email: treem@molisa.gov.vn
Website: www.treem.gov.vn

ĐẶNG HOA NAM

Cục trưởng Cục Trẻ em
Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội

CUỐN SÁCH NÀY
DÀNH CHO AI?

CHÚNG TA CÙNG BẮT ĐẦU TÌM HIỂU VỀ LAO ĐỘNG TRẺ EM NHÉ!

BẠN HIỂU THẾ NÀO LÀ TRẺ EM?

Ở Việt Nam, trẻ em là
người dưới mười sáu tuổi

(Theo Luật trẻ em năm 2016)

Trên thế
giới thì
quy định
trẻ em là
những
người dưới
18 tuổi

(Theo Công ước Liên Hợp
Quốc về Quyền Trẻ em)

Pháp luật Việt Nam quy định
“người chưa thành niên” là
người chưa đủ 18 tuổi

(Theo Luật Dân sự năm 2015)

QUYỀN TRẺ EM LÀ GÌ?

Quyền trẻ em là những quyền con người được áp dụng riêng cho trẻ em, nhằm đảm bảo những gì tốt đẹp nhất mà trẻ em cần có để được sống an toàn, lành mạnh và tham gia tích cực vào quá trình phát triển của mình.

BẠN HÃY GHI NHỚ QUYỀN TRẺ EM GỒM BỐN NHÓM SAU:

- **Quyền sống còn:** trẻ em được đáp ứng những nhu cầu cơ bản nhất giúp trẻ tồn tại, phát triển để có cuộc sống bình thường.
- **Quyền phát triển:** trẻ em có đủ các điều kiện để phát triển hài hòa, đầy đủ về tinh thần, đạo đức (học tập, vui chơi...)
- **Quyền được bảo vệ:** trẻ em được bảo vệ chống tất cả các hình thức bóc lột lao động và xâm hại dưới mọi hình thức.
- **Quyền tham gia:** trẻ em được tự do bày tỏ quan điểm và ý kiến về những vấn đề có liên quan đến cuộc sống của mình.

Ở Việt Nam, luật trẻ em năm 2016 quy định trẻ em có 25 quyền

Bạn hãy tìm hiểu Luật trẻ em năm 2016 nhé!

BẠN CÓ BIẾT?

Ở phần tiếp theo chúng ta sẽ cùng tìm hiểu những kiến thức cơ bản về lao động trẻ em

QUỐC TẾ ĐỊNH NGHĨA LAO ĐỘNG TRẺ EM LÀ GÌ?

Trên thế giới, "Lao động trẻ em" (Child Labour) là công việc khiến trẻ em mất đi tuổi thơ, tiềm năng, nhân cách và có ảnh hưởng xấu tới sự phát triển về thể chất, tinh thần của trẻ kể cả việc cản trở khả năng đến trường. Nó bao gồm: (1) Những công việc nguy hiểm và gây hại cho trẻ em về mặt tinh thần, thể chất, xã hội hay đạo đức, nhân phẩm; và (2) Cản trở việc học tập của trẻ em do lấy đi cơ hội học tập của các em; buộc các em phải nghỉ học sớm; hoặc phải kết hợp việc học tập với làm việc nặng nhọc trong nhiều giờ.

Ở VIỆT NAM “LAO ĐỘNG TRẺ EM” ĐƯỢC HIỂU NHƯ THẾ NÀO?

Ở Việt Nam, theo Bộ Lao động-Thương binh & Xã hội thì “Lao động trẻ em là tình trạng trẻ em và người chưa thành niên làm các công việc trái quy định pháp luật về lao động, cản trở hoặc tác động tiêu cực đến sự phát triển thể chất, trí tuệ, nhân cách của trẻ”.

BẠN BIẾT KHÔNG?

Thời điểm năm 2018, ở nước ta có khoảng 1 triệu bạn đang là lao động trẻ em. Trong số này:

- Có 41% là các bạn gái;
- Có 30,8% bạn ở nhóm từ 5-12 tuổi, 18% ở nhóm 13-14 tuổi và 51,2% ở nhóm 15-17 tuổi;
- Có 352.385 bạn (34,2%) làm việc trên 40h/tuần;
- Có 519.000 (50,4%) làm công việc nặng nhọc, độc hại, và nguy hiểm;
- Gần một nửa không đi học (48,6%) và 1,4% chưa từng đi học;
- Có 53,6% làm việc trong nông nghiệp, 23,7% trong công nghiệp và xây dựng, gần 21% trong các ngành nghề dịch vụ;
- 27,7% tiếp xúc với bụi, rác, khói; 11,5% làm việc trong tiếng ồn lớn; 11% trong môi trường quá nóng hoặc quá lạnh; 8% tiếp xúc với hóa chất và 3,2% làm việc ở công trường, 3% làm việc dưới nước.

(Theo số liệu Điều tra Quốc gia về Lao động trẻ em năm 2018)

NHỮNG CÔNG VIỆC MÀ TRẺ EM HAY THAM GIA:

- Trồng trọt, chăn nuôi;
- Sản xuất, chế biến rau quả, thực phẩm;
- Chặt, khai thác gỗ, lâm sản;
- Khai thác, nuôi trồng, chế biến thủy hải sản;
- May trang phục, sản xuất giày dép;
- Sản xuất đồ tre, gỗ (tủ, bàn ghế, thủ công mỹ nghệ);
- Xây dựng;
- Bán, bảo dưỡng và sửa chữa mô tô, xe máy;
- Bán hàng tạp hóa, nhà hàng, dịch vụ ăn uống;
- Bán vé số, đánh giấy, bán hàng rong...
- v.v...

Tại sao bạn
trở thành
“Lao động trẻ em”?

CÂU TRẢ LỜI LÀ:

- Chủ sử dụng lao động dễ sai bảo, quản lý bạn hơn so với lao động là người lớn;
- Chủ sử dụng lao động thường trả công bạn ít hơn so với người lớn khi cùng làm một công việc;
- Do một số bạn có suy nghĩ muốn tự khẳng định mình bằng cách đi lao động để có thu nhập;
- Do chúng ta còn thiếu kiến thức và kỹ năng tự bảo vệ mình nên dễ bị người khác lợi dụng, lạm dụng và bóc lột sức lao động.

LAO ĐỘNG TRẺ EM GÂY RA NHỮNG HẬU QUẢ GÌ ???

Lao động trẻ em gây ra rất nhiều hậu quả trước mắt và lâu dài cho chính chúng ta. Điển hình là:

- Không được đến trường học tập, học nghề do phải lao động nên sẽ mất cơ hội có việc làm tốt, thu nhập cao trong tương lai.
- Bị thương tật, thậm chí bị đe dọa tính mạng do tai nạn lao động; bị những tổn thương tâm lý, tinh thần trong suốt quãng đời còn lại.
- Dễ bị lôi kéo, sa ngã vào bạo lực, các tệ nạn xã hội và phạm tội.
- Dễ trở thành nạn nhân của mua bán người, xâm hại và bóc lột tình dục, lây nhiễm bệnh tật (HIV/AIDS, các bệnh xã hội...).

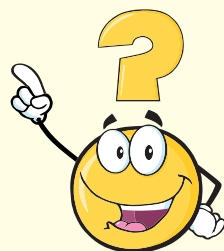
Vậy, trẻ em có được phép lao động không nhỉ?

Câu trả lời là "CÓ", nhưng phải đúng theo các quy định của pháp luật.

VẬY PHÁP LUẬT QUY ĐỊNH NHỮNG GÌ NHỈ?

BẠN HÃY GHI NHỚ
NHỮNG QUY ĐỊNH SAU NHÉ:

NHỮNG CÔNG VIỆC NGƯỜI DƯỚI 13 TUỔI CÓ THỂ LÀM GỒM:

- Giúp bố mẹ làm công việc nhẹ nhàng trong nhà sau giờ học như: nấu cơm, rửa bát, quét nhà, cho gà ăn, v.v...;
- Làm diễn viên: múa; hát; xiếc; điện ảnh; sân khấu kịch, tuồng, chèo, cải lương, múa rối (trừ múa rối dưới nước);
- Làm vận động viên năng khiếu: thể dục dụng cụ, bơi lội, điền kinh (trừ tạ xích), bóng bàn, cầu lông, bóng rổ, bóng ném, bi-a, bóng đá, các môn võ, đá cầu, cầu mây, cờ vua.

NHỮNG CÔNG VIỆC NGƯỜI TỪ ĐỦ 13 TUỔI ĐẾN DƯỚI 15 TUỔI CÓ THỂ LÀM GỒM:

- Những công việc người từ đủ 13 tuổi được phép làm;
- Các nghề truyền thống như: chấm men gốm, vẽ tranh sơn mài, làm nón, se nhang, dệt chiếu, làm trống, dệt thổ cẩm, làm bún gạo, giá đỗ ...;
- Các nghề thủ công mỹ nghệ: thêu ren, mộc mỹ nghệ, đan lưới vó, tranh dân gian, nặn tò he...;
- Đan lát, làm các đồ gia dụng, đồ thủ công mỹ nghệ từ nguyên liệu tự nhiên như: mây, tre, nứa, dừa, chuối, bèo lục bình...;
- Nuôi tằm, gói bánh, kẹo.

VÍ DỤ VỀ MỘT SỐ CÔNG VIỆC MÀ CÁC BẠN CHƯA ĐỦ 13 TUỔI HOẶC TỪ ĐỦ 13 ĐẾN DƯỚI 15 TUỔI CÓ THỂ THAM GIA LAO ĐỘNG:

(Bạn tìm hiểu thêm ở Thông tư số 09/2020/TT-LĐTBXH)

LÀM VIỆC NHÀ

ĐAN LÁT

CHẤM MEN GỐM

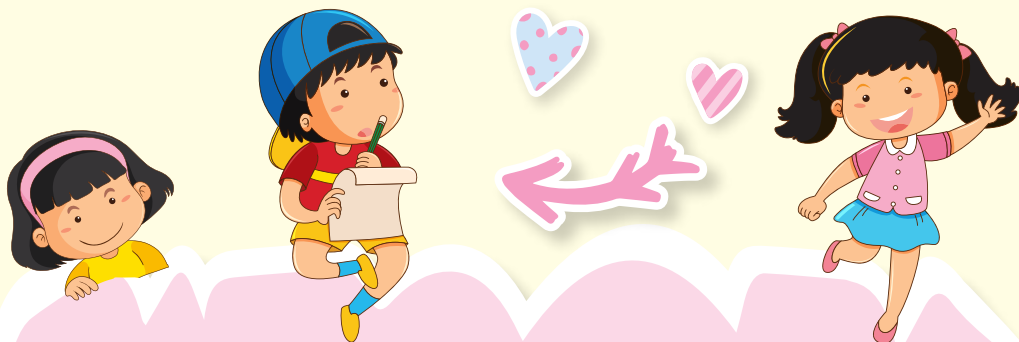

VẬN ĐỘNG VIÊN BƠI LỘI, VẬN ĐỘNG VIÊN THỂ DỤC DỤNG CỤ

THAM GIA HỌC TẬP VÀ BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT

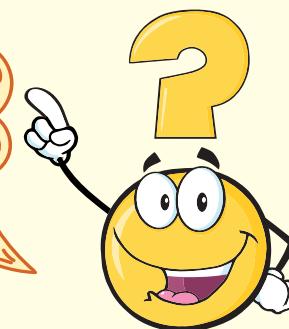
KHI PHẢI LAO ĐỘNG KIẾM SỐNG, BẠN HÃY GHI NHỚ NHỮNG ĐIỀU SAU ĐÂY:

- Việc tham gia lao động phải có sự đồng ý của Bạn và cha, mẹ hoặc người giám hộ bạn.
- Người chủ sử dụng lao động có trách nhiệm:
 - Ký hợp đồng lao động bằng văn bản với bố mẹ hoặc người đại diện của Bạn;
 - Phải bố trí công việc phù hợp với sức khỏe của Bạn;
 - Phải trả lương hàng tháng cho Bạn như đã thỏa thuận trong hợp đồng;
 - Phải ghi họ, tên, ngày tháng năm sinh, công việc Bạn đang làm vào sổ theo dõi;
 - Phải kiểm tra sức khỏe định kỳ cho bạn và lưu giữ kết quả kiểm tra;
 - Phải tạo cơ hội để bạn học văn hoá: bố trí giờ làm việc không ảnh hưởng đến giờ học tại trường;
 - Phải bảo đảm điều kiện làm việc, an toàn lao động, vệ sinh lao động phù hợp cho Bạn.
 - Đảm bảo các quy định của Bộ Luật lao động về công việc, thời gian.

BẠN CÓ BIẾT?

CÓ BỐN NHÓM TIÊU CHÍ GIÚP
CHÚNG TA NHẬN BIẾT MỘT
TRƯỜNG HỢP LAO ĐỘNG TRẺ EM

BỐN NHÓM TIÊU CHÍ NHẬN BIẾT LAO ĐỘNG TRẺ EM

BẠN SẼ LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM KHI RỜI VÀO BẤT KỲ MỘT TÌNH TRẠNG NÀO DƯỚI ĐÂY:

1. BẠN CÒN NHỎ TUỔI MÀ PHẢI LÀM VIỆC NHIỀU GIỜ, LÀM VIỆC BAN ĐÊM:

- Khi bạn chưa đủ 13 tuổi phải lao động kiếm sống;
- Khi bạn từ đủ 13 tuổi đến chưa đủ 15 tuổi phải lao động kiếm sống nhiều hơn 04 giờ/ngày và/hoặc trên 20 giờ/tuần;
- Khi bạn từ đủ 15 tuổi đến chưa đủ 18 tuổi phải lao động kiếm sống nhiều hơn 08 giờ/ngày và/hoặc trên 40 giờ/tuần;
- Khi bạn phải lao động sau 22 giờ đêm đến 6h sáng.

2. “KHI BẠN CHƯA ĐỦ 18 TUỔI PHẢI LÀM NHỮNG CÔNG VIỆC MÀ PHÁP LUẬT CẤM THAM GIA”:

- Mang, vác, nâng các vật nặng vượt quá thể trạng của người chưa thành niên;
- Sản xuất, kinh doanh cồn, rượu, bia, thuốc lá, chất tác động đến tinh thần hoặc chất gây nghiện khác;
- Sản xuất, sử dụng hoặc vận chuyển hóa chất, khí gas, chất nổ;
- Bảo trì, bảo dưỡng thiết bị, máy móc;
- Phá dỡ các công trình xây dựng;
- Nấu, thổi, đúc, cán, dập, hàn kim loại;
- Lặn biển, đánh bắt thủy, hải sản xa bờ;
- Khi làm những công việc trái với quy định tại Thông tư số 09/2020/TT-BLĐTBXH của Bộ LĐTBXH
- Khi làm “Những công việc mà tính chất và hoàn cảnh làm việc có thể xâm hại đến sức khỏe, sự an toàn và đạo đức của trẻ em” (Khoản D điều 3 Công ước 182 của Tổ chức lao động quốc tế ILO)
- Khi làm những công việc bị lâm vào tình trạng dễ bị lạm dụng về thể chất, tâm lý hay xâm hại tình dục.

3. KHI BẠN CHƯA ĐỦ 18 TUỔI PHẢI LÀM TẠI NHỮNG NƠI LÀM VIỆC MÀ PHÁP LUẬT CẤM THAM GIA:

- Dưới nước, dưới lòng đất, trong hang động, đường hầm;
- Công trường xây dựng;
- Cơ sở giết mổ gia súc;
- Sòng bạc, quán bar, vũ trường, phòng hát karaoke, khách sạn, nhà nghỉ, cơ sở tắm hơi, cơ sở xoa bóp; điểm kinh doanh xổ số, dịch vụ trò chơi điện tử;
- Nơi làm việc khác gây tổn hại đến sự phát triển thể lực, trí lực, nhân cách của người chưa thành niên.
- Khi làm tại những nơi làm việc trái với quy định tại Phụ lục IV Thông tư số 09/2020/TT-BLĐTBXH của Bộ LĐTBXH.

4. BẠN SẼ LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM KHI PHẢI LÀM NHỮNG CÔNG VIỆC TỐI TỆ NHẤT, CỤ THỂ LÀ:

- Mọi hình thức nô lệ hay tương tự nô lệ như: buôn bán và vận chuyển trẻ em, gán nợ và lao động nô lệ và lao động cưỡng bức trong đó có tuyển mộ cưỡng bức trẻ em tham gia vào các xung đột vũ trang;
- Bị sử dụng, dụ dỗ hoặc lôi kéo vào hoạt động mại dâm, sản xuất các sản phẩm phim ảnh khiêu dâm hoặc biểu diễn khiêu dâm;
- Bị sử dụng, dụ dỗ hoặc lôi kéo vào các hoạt động bất hợp pháp, đặc biệt vào mục đích sản xuất và vận chuyển chất ma túy như được nêu tại các hiệp định quốc tế;
- Tham gia vào những công việc mà tính chất hoặc các điều kiện của nó có thể xâm hại đến sức khỏe, sự an toàn, đạo đức và nhân phẩm.

BẠN KHÔNG ĐƯỢC QUÊN NHÉ!

NHỮNG CÔNG VIỆC NẶNG NHỌC, ĐỘC HẠI NGUY HIỂM PHÁP LUẬT CẤM TRẺ EM THAM GIA:

- Sản xuất và kinh doanh cồn, rượu, bia, thuốc lá, chất tác động đến tinh thần và các chất gây nghiện;
- Mang, vác, nâng các vật nặng vượt quá thể trạng;
- Sản xuất, sử dụng hoặc vận chuyển hóa chất, khí gas, chất nổ;
- Bảo trì, bảo dưỡng thiết bị, máy móc;
- Nấu, thổi, đúc, cán, dập, hàn kim loại;
- Phá dỡ các công trình xây dựng;
- Lặn biển, đánh bắt cá xa bờ.

Nhưng chưa hết đâu. Bạn hãy tìm hiểu thêm
tại Thông tư số 09/2020/TT-BLĐTBXH của Bộ
LĐTBXH

Ví dụ VỀ MỘT SỐ CÔNG VIỆC VÀ NƠI LÀM VIỆC TRẺ EM KHÔNG ĐƯỢC THAM GIA LAO ĐỘNG:

MANG VÁC VẬT NẶNG
QUÁ THỂ TRẠNG CƠ THỂ

TIẾP XÚC VỚI
HÓA CHẤT ĐỘC HẠI

LÀM VIỆC Ở TRÊN CAO

LÀM VIỆC DƯỚI HẦM LÒ,
ĐỘ SÂU

LÀM VIỆC VÀO BAN ĐÊM

LÀM VIỆC DƯỚI NƯỚC

LÀM VIỆC QUÁN BAR,
VŨ TRƯỜNG

LÀM VIỆC CƠ SỞ
GIẾT MỔ GIA SÚC

HA
HA
HA

HIỂU SAI RỒI

NHỮNG HIỂU BIẾT SAI VỀ LAO ĐỘNG TRẺ EM:

- Người sử dụng lao động có thể thuê trẻ em dưới 15 tuổi làm bất kì công việc gì;
- Trẻ em từ 15 đến dưới 18 tuổi có thể làm nhiều hơn 8 giờ mỗi ngày hoặc trên 40 giờ mỗi tuần, miễn là được trả thù lao hoặc tiền lương cho thời gian làm thêm;
- Trẻ em từ 15 đến dưới 18 tuổi có thể làm việc vào ban đêm miễn là được trả thù lao hoặc tiền lương cho thời gian làm việc này;

Trẻ em có thể:

- Làm các công việc ở dưới nước, dưới lòng đất, trong hang động, trong đường hầm;
- Làm việc ở công trường xây dựng;
- Làm việc ở cơ sở giết mổ gia súc;
- Làm việc ở sòng bạc, quán bar, vũ trường, Khách sạn, nhà nghỉ;
- Phòng hát karaoke, phòng tắm hơi, phòng xoa bóp.

BÂY GIỜ CHÚNG TA CÙNG THỰC HÀNH NHẬN BIẾT LAO ĐỘNG TRẺ EM NHÉ

TRƯỜNG HỢP BẠN MAI

Còn ba tháng nữa là sinh nhật Mai tròn 15 tuổi. Mai sinh ra trong gia đình có hoàn cảnh kinh tế khó khăn do bố Mai mắc bệnh hiểm nghèo, không lao động được. Để giúp mẹ, Mai đã phải nghỉ học để đi làm cho một gia đình sản xuất bàn, ghế mây xuất khẩu ở gần nhà. Hàng ngày, Mai làm việc từ 7h30 đến 11h30 và buổi chiều bắt đầu làm việc từ 13h30 đến 17h. Hàng tuần Mai nghỉ ngày chủ nhật.

TRƯỜNG HỢP
BẠN MAI CÓ PHẢI
LÀ LĐTE KHÔNG?
TẠI SAO?

TRẢ LỜI

BẠN MAI LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM

Bạn Mai là LĐTE vì chưa đủ 15 tuổi nhưng đã phải làm việc hơn 4 giờ/1 ngày và/hoặc trên 20 giờ/1 tuần (trái với quy định tại khoản 1 điều 146 Bộ luật lao động năm 2019). Mặc dù công việc của Mai phù hợp với quy định tại "Danh mục công việc nhẹ được phép sử dụng người dưới 15 tuổi" theo Phụ lục II, Thông tư số 09/2020/TT-BLĐTBXH của Bộ LĐTBXH nhưng do vượt số giờ quy định nên Bạn Mai vẫn là LĐTE.

TRƯỜNG HỢP BẠN HOA

Bạn Hoa vừa tròn 14 tuổi, hiện đang sống cùng ông bà. Để có tiền giúp đỡ ông bà ngoại trang trải cuộc sống hàng ngày, Hoa đã nghe lời một người hàng xóm đi làm dọn phòng cho một nhà nghỉ cách nhà Hoa khoảng 1,5km. Để vẫn có thể đến trường, Hoa chỉ làm việc vào các buổi chiều, từ 13h đến 16h các ngày trong tuần, trừ ngày chủ nhật là Hoa nghỉ ở nhà.

TRƯỜNG HỢP BẠN HỒNG

Bạn Hồng vừa tròn 13 tuổi 5 tháng. Nhà Hồng có nghề làm nón xuất khẩu. Mỗi chiều, sau khi học bài xong Hồng thường dành 2 đến 3 giờ để phụ giúp bố mẹ vẽ họa tiết lên nón lá. Hồng thích công việc này bởi rất thú vị và sáng tạo. Ngày chủ nhật Hồng không làm mà đi thăm ông bà ngoại cách nhà vài cây số.

TRƯỜNG HỢP
BẠN HOA CÓ
PHẢI LÀ
LỢT
KHÔNG?
TẠI SAO?

BẠN HOA LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM

Mặc dù bạn Hoa chỉ lao động 3h/ngày và 18h/tuần (không vượt quá số giờ quy định) nhưng địa điểm lao động kiếm sống ở nhà nghỉ, là nơi làm việc có nguy cơ bị xâm hại tình dục, ảnh hưởng đến sức khỏe, đạo đức, nhân phẩm của bạn Hoa (trái với quy định tại mục d, khoản 2 điều 147 Bộ luật Lao động năm 2019).

TRƯỜNG HỢP
BẠN HỒNG CÓ
PHẢI LÀ LỢT
KHÔNG?
TẠI SAO?

BẠN HỒNG KHÔNG PHẢI LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM

Bạn Hồng trên 13 tuổi, làm công việc phù hợp với quy định tại "Danh mục công việc nhẹ được phép sử dụng người <15 tuổi" theo Phụ lục II, Thông tư số 09 / 2020 / TT-BLĐTBXH của Bộ LĐTBXH. Thời gian làm việc của bạn Hồng vào ban ngày, không vượt quá 4h/ngày và/hoặc trên 20h/tuần.

TRƯỜNG HỢP BẠN MẠNH

Bạn Mạnh vừa tròn 16 tuổi. Do nhà nghèo nên sau khi học xong lớp 9 Mạnh nghỉ học để đi làm cho một cơ sở sản xuất dép nhựa từ nylon tái chế ở huyện bên cạnh. Do nhà cách cơ sở làm việc hơn chục cây số nên mạnh xin làm ca chiều, từ 14h đến 22h hàng ngày, trong các ngày từ thứ hai đến thứ Sáu.

TRƯỜNG HỢP BẠN MẠNH CÓ PHẢI LÀ LĐTE KHÔNG? TẠI SAO?

TRẢ LỜI

BẠN MẠNH LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM

Bạn Mạnh là LĐTE do bạn là người chưa thành niên (16 tuổi) nhưng làm công việc liên quan đến hóa chất độc hại, trái với quy định tại mục c khoản 1 điều 147 Bộ luật Lao động năm 2019 và “Quy định tại Phụ lục III, Phụ lục IV Thông tư số 09/2020/TT-BLĐTBXH của Bộ LĐTBXH về Danh mục các công việc và nơi làm việc gây tổn hại đến sự phát triển thể lực, trí lực, nhân cách của người chưa thành niên”.

TRƯỜNG HỢP BẠN HÙNG

Còn một tuần nữa là Bạn Hùng tròn 15 tuổi. Gia đình Hùng thuộc diện nghèo ở huyện. Nhà Hùng ở gần ngay chợ đầu mối hoa quả nên cứ từ 10h đêm là xe từ các tỉnh khác chở hoa quả đến để đưa đi các nơi trong thành phố. Để phụ giúp bố mẹ, Hùng thường ra chợ đầu mối làm bốc vác đến 12h30 mỗi đêm, sau đó Hùng về nghỉ để hôm sau còn đi học. Mỗi đêm, Hùng cũng kiếm được 250 nghìn cho gia đình nên chỉ khi bị ốm đau Hùng mới nghỉ làm.

TRƯỜNG HỢP BẠN H CÓ PHẢI LÀ LĐTE KHÔNG? TẠI SAO?

BẠN HÙNG LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM

Bạn Hùng chưa đủ 15 tuổi nhưng đã phải lao động kiếm sống sau 22h đêm mỗi ngày là trái với quy định tại khoản 1 Điều 146 Bộ luật Lao động năm 2019.

TRƯỜNG HỢP BẠN THẮNG

Bạn Thắng mới vừa đủ 15 tuổi đã ra thành phố làm đánh giày được gần một năm. Nơi Thắng làm việc là ở cổng Bộ X. Nhờ làm việc chăm chỉ, có trách nhiệm nên mỗi ngày Thắng cũng có được thu nhập tốt, khoảng gần 200 nghìn đồng mỗi ngày. Gần đây, có một nhóm thanh niên gặp Thắng nói rằng nếu muốn làm việc ở nơi này thì mỗi buổi chiều tầm 15h Thắng phải đi giao một gói hàng cho ông chủ quán Karaoke ở phố HB. Do sợ bị mất thu nhập và sợ bị đánh nên Thắng đành đồng ý làm. Sau vài lần giao hàng, Thắng biết đó là hàng ma túy "đá" và "Thuốc lắc", nhưng Thắng vẫn không dám từ chối.

TRƯỜNG HỢP
BẠN THẮNG CÓ
PHẢI LÀ LĐTE
KHÔNG?
TẠI SAO?

BẠN THẮNG LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM

Bạn Thắng là người chưa thành niên, bị cưỡng bức vào đường dây buôn bán ma túy. Điều này vi phạm khoản c, điều 3 Công ước 182 của ILO về nghiêm cấm các hình thức LĐTE tồi tệ nhất; Cụ thể là: "Nghiêm cấm các hành vi sử dụng, dụ dỗ hoặc lôi kéo trẻ em vào các hoạt động bất hợp pháp, đặc biệt vào mục đích sản xuất và vận chuyển chất ma túy".

TRƯỜNG HỢP BẠN QUANG

Bạn Quang 12 tuổi. Nhà Quang rất khó khăn do bố em bị bệnh hiểm nghèo đã nhiều năm. Cần có tiền chữa bệnh cho bố, mẹ em đã phải vay nợ khoản tiền 60 triệu đồng của một người chủ thầu phá dỡ các công trình xây dựng gần nhà. Thương mẹ, Quang đã bỏ học và tự nguyện làm việc cho ông chủ thầu với mức lương 5 triệu đồng/tháng để trừ nợ dần cho gia đình. Công việc của Quang là cùng các công nhân khác phá dỡ nhà ở, công trình cũ để xây lại.

TRƯỜNG HỢP BẠN
QUANG CÓ PHẢI LÀ
LĐTE KHÔNG?
TẠI SAO?

BẠN QUANG LÀ LAO ĐỘNG TRẺ EM

Mặc dù tự nguyện đi lao động kiếm sống, nhưng thực chất bạn Quang làm việc dưới hình thức lao động gán nợ. Đây là hình thức lao động trẻ em tồi tệ nhất, bị pháp luật quốc tế nghiêm cấm tại Điều 3, Công ước 182 của ILO). Bên cạnh đó, Bạn Quang phải làm công việc phá dỡ nhà ở, công trình là những công việc nguy hiểm, nặng nhọc mà pháp luật Việt Nam cấm trẻ em tham gia, được quy định tại Mục đ, Khoản 1 Điều 147 Bộ luật lao động năm 2019.

NẾU PHẢI ĐI LAO ĐỘNG KIẾM SỐNG, BẠN HÃY:

TÌM HIỂU THÔNG TIN HỌC NGHỀ TẠI:

- Phòng Lao động, Thương binh và xã hội của huyện, tỉnh;
- Các trung tâm giới thiệu việc làm ở địa phương;
- Các trường trung cấp, cao đẳng kỹ thuật, dạy nghề;
- Trung tâm dạy nghề ở địa phương.

NẾU CẦN TÌM THÔNG TIN VỀ VIỆC LÀM, BẠN HÃY TÌM ĐẾN:

- Các diễn đàn việc làm trên internet;
- Bạn bè, người thân;
- Các hội chợ việc làm;
- Các nhà tuyển dụng;
- Trung tâm dịch vụ việc làm.

THỰC HÀNH NGUYÊN TẮC DI CƯ AN TOÀN NHƯ SAU:

- Tìm hiểu rõ thông tin về nơi bạn sẽ đến;
- Tìm kiếm bất kỳ người thân, người quen ở nơi bạn sẽ đến với địa chỉ, số điện thoại của họ để bố mẹ liên lạc khi cần thiết;
- Thông tin về hành trình đi tới nơi bạn sẽ đến cho bố mẹ, người thân biết;
- Hiểu rõ về công việc sẽ làm: ký hợp đồng lao động với những thỏa thuận về tiền lương, các điều kiện hỗ trợ khác;
- Thông tin cho bố mẹ địa chỉ, số điện thoại của người sử dụng lao động hoặc công ty đang lao động;
- Thường xuyên liên lạc với bố mẹ, anh chị em hoặc bạn;
- Lưu số điện thoại của công an, chính quyền địa phương để liên lạc trong trường hợp khẩn cấp.

BẠN ƠI !!!

ĐẾN LÚC CHÚNG TA CẦN HÀNH ĐỘNG NGAY!!! ĐỂ SỚM GIẢM BỚT VÀ LOẠI BỎ LAO ĐỘNG TRẺ EM, BẠN HÃY:

- Nhận thức rõ lao động trẻ em là vi phạm pháp luật;
- Nhận biết được những tác hại, hậu quả trước mắt và lâu dài của lao động trẻ em;
- Tìm hiểu kiến thức về quyền trẻ em, về lao động trẻ em và thực hành các kỹ năng sống để phòng tránh cho bản thân không bị xâm hại, không bị bóc lột sức lao động;
- Nâng cao kiến thức và rèn luyện kỹ năng nhận biết các bạn là lao động trẻ em và/hoặc những bạn có nguy cơ trở thành lao động trẻ em;
- Nếu gia đình không có điều kiện thì ở mức độ thấp nhất, bạn nên học hết chương trình giáo dục trung học cơ sở (THCS);
- Học nghề phù hợp để có công việc ổn định nếu sau khi tốt nghiệp THCS hoặc THPT bạn không muốn học cao hơn nữa;
- Tìm hiểu kiến thức về di cư an toàn khi phải xa nhà để lao động kiếm sống;
- Nói chuyện với thầy cô giáo và bố mẹ, người lớn khi biết có bạn bị xâm hại hoặc bóc lột sức lao động.

GỌI NGAY

TỔNG ĐÀI QUỐC GIA BẢO VỆ TRẺ EM 111

khi thấy trẻ em bị bóc lột sức lao động hoặc bị xâm hại dưới mọi hình thức

BẠN HÃY GHI NHỚ SỐ ĐIỆN THOẠI 111 NHÉ!

CHỊU TRÁCH NHIỆM

Đặng Hoa Nam – Cục trưởng Cục trẻ em
Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội

CHỦ BIÊN

Đỗ Thành Nam – Trưởng nhóm chuyên gia

NHÓM TÁC GIẢ

CỤC TRẺ EM

Vũ Thị Kim Hoa – Phó Cục trưởng Cục trẻ em
Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội

Nguyễn Thị Kim Hoa – Trưởng phòng BVTE,
Cục trẻ em, Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội

Nguyễn Thị Lan Minh – Chuyên gia báo chí và Truyền thông

DỰ ÁN ENHANCE, VĂN PHÒNG ILO VIỆT NAM

Nguyễn Mai Oanh
Quản lý dự án Quốc gia

Nguyễn Hương Giang
Cán bộ nâng cao năng lực

Hoàng Thị Tố Linh
Cán bộ truyền thông và nâng cao nhận thức

ĐƠN VỊ TƯ VẤN MARKDC

Đỗ Thành Nam – Trưởng nhóm chuyên gia
Nguyễn Thị Thúy – Chuyên gia nội dung

TRÌNH BÀY MỸ THUẬT

Công ty CP Giải pháp Thiết kế Quảng cáo (ASDESIGN)

ISBN: 9789220325896 (web pdf)